

Til Børne- og Ungdomsudvalget & Direktionen

30. august 2017

Notat om overbygningsskoler med fokus på deres pædagogisk faglige fordele og udfordringer

Sagsnr.
2017-0302139

Dokumentnr.
2017-0302139-1

Sagsbehandler
Amalie Østergaard

Hvad er en overbygningsskole?

Overbygningsskoler er skoler, hvor der kun går elever i udskolingen, almindeligvis fra 7-9. klasse.

Overbygningsskoler giver mulighed for at udbyde flere valgfag og linjer på samme matrikel

Overbygningsskoler kan øge mulighederne for at tilbyde forskellige valgfag, idet der er flere elever på de klassetrin, hvor der kan udbydes valgfag. Ligeledes giver overbygningsskoler med flere elever i en bestemt aldersgruppe øget mulighed for etablering af linjer, som har særlige faglige profiler, fx medielinje, internationale linje, håndværksorienterede linjer mv.

Stærkere faglige miljøer

Større enheder, fx i form af overbygningsskoler, giver bedre forudsætninger for kompetencedækning, faglig specialisering, videndeling, kompetenceudvikling og teamsamarbejde, herunder for fagteam i de mindre fag.

Elevmotivation og medinddragelse

Undersøgelser har vist, at der er stor risiko for, at eleverne i udskolingen bliver skoletrætte, og det kan påvirke elevfraværet i en negativ retning.

Ved etablering af overbygningsskoler er der øget mulighed for, at elever kan opnå indflydelse på linjer og valgfags indhold. Samtidig kan det øgede udbud af valgfag og linjer styrke muligheden for, at alle elever kan finde noget, de har en særlig faglig interesse for.

Det kan også have positiv betydning for elevers motivation at kunne indgå i nye fællesskaber på tværs af deres klasse, og at eleverne har nemmere ved at etablere venskaber ud fra interessefællesskaber. Til gengæld kan fællesskabet og forståelsen mellem de store og de små elever være begrænset.

Styrket overgang til ungdomsuddannelserne

Som overbygningsskole vil der forventeligt være flere ressourcer til et styrket samarbejde med ungdomsuddannelserne, og ungdomsuddannelserne skal samarbejde med færre folkeskoler,

Fagligt Indhold og Kvalitet

Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN nummer
5798009371201

hvilket reducerer de praktiske og administrative opgaver forbundet med et sådan samarbejde. Dette øger samtidig muligheden for at fremme den politiske målsætning om, at flere unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse.

Styrkede muligheder for udbud af praktisk betonedede fag

Den bredere vifte af valgfag øger muligheden for at etablere mere praktisk orienterede fag og forløb, hvilket bl.a. kan fremme interessen for og søgningen til erhvervsuddannelserne. Det er også nemmere for de større overbygningsskoler at indrette gode faglokalemæssige faciliteter.

Større elevdiversitet:

En overbygningsskole og dermed et større skoledistrikt vil i nogle tilfælde kunne fremme en mere blandet elevsammensætning med elever med forskellig socioøkonomisk baggrund. Det kan medvirke til at skabe større sammenhæng i lokalområdet end to skoler med hver sit distrikt.

Mulighed for etablering af linjer er en intention i folkeskoleloven

Det fremgår af bemærkningerne til folkeskoleloven i forbindelse med folkeskolereformen, at den udvidede adgang til holddannelse i udskoling skal gøre det muligt at organisere sig i linjer (hvilket tidligere forudsatte dispensation).

Undersøgelser peger på stordriftsfordele

En undersøgelse fra 2011 fra KREVI peger på, at der vil være faglige kvalitative stordriftsfordele ved at samle faglærere og elever på en større overbygningsskole. Skolestørrelsen har dog kun en begrænset forklaringskraft for elevernes resultater ved folkeskolens prøver mv., når fx forældrenes baggrund medtages.

Øvrige overvejelser ved overbygningsskoler, herunder trafik-, bygnings- og kapacitetsmæssige forhold

Der kan være en geografisk udfordring for både basisskolerne fra 0.-6. klasse og for overbygningsskolerne med udskolingselever i 7.-9. klasse. Eleverne får i en sådan skolestruktur almindeligvis en længere skolevej. Der vil også være nogle forhold vedr. ombygning, nyindretning mv. Der skal fx være de rette faglokaler, og ude- og indearealerne skal afspejle elevgruppen (legepladser, ungemiljø mv.). At eleverne typisk vil få en ny vej til skole, kan også have en betydning for trafiksikkerheden. Etablering af overbygningsskoler vil derfor ofte også skulle omfatte udgifter til byggeri, renovering, trafiksikring osv.

Derudover kan man risikere, at viden om den enkelte elev forsvinder, og at samarbejdet med hjemmet skal opbygges på ny, når eleverne

skifter skole i 7. klasse. Det kan også udgøre et problem, at der er større risiko for at samle flere elever med sociale udfordringer mv., fx problemer med kriminalitet, på en overbygningsskole.

Randers, Thisted, Haderslev, Herning, Hobro, Ikast/Brandeb, Fredericia, Tønder samt Næstved er eksempler på kommuner, som har etableret overbygnings- og basisskoler. I 2012 var der mere end 21 overbygningsskoler landet over. I København har man på Amager etableret et 4skolesamarbejde mellem Gerbrandskolen, Dyvekeskolen, Sundbyøster og Højdevangens skole, hvor sidstnævnte fungerer som en overbygningsskole for de andre tre basisskoler. Her har der bl.a. været fokus på at styrke samarbejdet og fællesskabet mellem skolernes 6. klasser, etablere en mentorordning mellem eleverne samt etablere en opstartscamp med de nye elever. Der har ifølge skolerne givet en tilfredsstillende overgang.

4skolesamarbejdet og etablering af overbygningsskoler i det hele taget kan også være et greb til at imødegå, at elever vælger en fri- eller privatskole. Sådanne skift sker bl.a. i overgangen mellem 6. og 7. klasse. Ligeledes kan etablering af overbygningsskoler styrke kapacitetsudnyttelsen, hvilket kan afhjælpe kommunens stigende kapacitetsbehov samt styrke skolernes økonomiske bæredygtighed.